

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kansaneläkelain, perhe-eläkelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että kansaneläkelakia, perhe-eläkelakia, eläkkeensaajien asumistukilakia, rintamasotilaseläkelakia, lapsen hoitotuesta annettua lakia, vammaistukilakia ja kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annettua lakia muutetaan vastaamaan uusittua holhouslainsäädäntöä. Eläkkeen ja muut etuudet hakisi täysivaltainen asianosainen itse, ja etuudet myös maksettaisiin hänelle, jollei hänen toimintakelpoisuut- taan ole tältä osin rajoitettu tai muualla lais- sa toisin säädetä. Vajaavaltaisen eläke ja muut etuudet maksettaisiin yleensä hänen edunvalvojalleen.

Kumottavaksi ehdotetaan kansaneläkelain säännös eläkkeen maksamisesta sosiaali- lautakunnalle silloin, kun eläkkeen maksami- nen eläkkeensaajalle itselleen ei ole ollut tar- koituksenmukaista esimerkiksi hänen elä- mäntapojensa vuoksi. Samoin ehdotetaan ku- mottavaksi kansaneläkelain säännös kansan- eläkkeen maksamisesta kunnalle laitos- tai

perhehoidosta perittävien maksujen korvaa- miseksi. Vastaava säännös on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa.

Lisäksi ehdotetaan takautumisoikeuden laajentamista siten, että Kansaneläkelaitos voisi periä takautuvan työeläkkeen eläkkeen maksavalta laitokselta siltä osin kuin kansan- eläkettä on maksettu samalta ajalta kuin työeläkettä oikaistaan tai tarkistetaan. Ta- kautumisoikeus koskisi myös tapaturma- eläkkeitä ja liikennevakuutuskorvauksia.

Perhe-eläkelakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös lapseneläkkeen laskemisesta silloin, kun se on Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella määrättävä edunjät- täjän Suomessa asumaan aikaan suhteutettu- na.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Perhe-eläkelain säännöstä lapseneläkkeen laskemisesta sovel- lettaisiin kuitenkin jo 1 päivästä syyskuuta 1999.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Eläkkeen ja muun etuuden hakeminen

Kansaneläkkeen hakemisesta säädetään kansaneläkelain (347/1956) 35 §:ssä. Viitautussäännös siihen on perhe-eläkelain (38/1969) 37 §:ssä, eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) 14 §:ssä, rintamasotilaseläkelain (119/1977) 17 §:ssä, vammaistukilain (124/1988) 8 §:ssä, lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969) 9 §:ssä, kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/1991) 14 §:ssä ja ulkomailta maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 10 §:ssä. Eläkkeen hakemisesta on säännöksiä myös kansaneläkeasetuksessa (594/1956). Lisäksi tulevat noudatettavaksi hallintomenettelylain (598/1982) säännökset.

Kansaneläkelain mukaisia etuuksia hakee pääsääntöisesti täysi-ikäinen henkilö itse. Alaikäisen lapsen puolesta perhe-eläkelain mukaista lapseneläkettä hakee hänen holhoojansa. Jos holhooja ei ole hakenut eläkettä, voi myös lapsen huoltaja hakea eläkettä. Hallintomenettelylain 16 §:n perusteella 15 vuotta täyttänyt lapsi voi itsekin hakea lapseneläkettä. Samoin kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä voi 16—17-vuotias alaikäinen hakea itse. Lapsen hoitotuen hakee pääsääntöisesti lapsen holhooja.

Jos täysi-ikäiselle hakijalle on määrätty holhooja tai uskottu mies taloudellisia asioita varten, tämä hakee eläkettä. Jos henkilölle ei ole määrätty holhoojaa eikä uskottua miestä, eikä hän sairauden tai muun sellaisen syyn vuoksi pysty itse hakemaan eläkettä, lähiomainen tai muu hänestä huolehtinut henkilö sekä sosiaalilautakunta voi hakea eläkettä hänen puolestaan.

1.2. Eläkkeen ja muun etuuden maksaminen

Kansaneläkelain mukainen eläke maksetaan pääsääntöisesti eläkkeensaajalle itselleen. Työkyvyttömyyseläke voidaan maksaa myös 16—17-vuotiaalle alaikäiselle eläkkeensaajalle itselleen. Tästä säädetään kansaneläkeasetuksen 59 §:ssä.

Perhe-eläkelain mukainen lapseneläke

maksetaan holhoojalle. Lapseneläke voidaan kuitenkin maksaa holhoojan suostumuksella tai erityisistä syistä ilman holhoojan suostumustakin 15 vuotta täyttäneelle alaikäiselle itselleen. Tästä on säännös perhe-eläkelain 35 §:n 3 momentissa. Lapsen hoitotukea ei makseta lapselle itselleen vaan lapsen holhoojalle.

Jos alaikäinen ei ole holhoojansa huollettavana, voidaan lapsen eläke ja lapsen hoitotuki maksaa henkilölle, jonka huollettavana lapsi on. Jos holhoojalle maksamista ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, voidaan mainitut etuudet maksaa myös muulle henkilölle. Etuudet voidaan maksaa myös sosiaalilautakunnalle. Näistä tilanteista säädetään perhe-eläkelain 35 §:ssä ja lapsen hoitotuesta annetun lain 8 §:ssä.

Jos täysi-ikäinen on julistettu holhottavaksi tai hänelle on määrätty uskottu mies hoitamaan taloudellisia asioita, kansaneläke maksetaan holhoojalle tai uskottulle miehelle. Jos holhoojaa ei ole määrätty, mutta eläkkeen maksamista eläkkeensaajalle itselleen ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, Kansaneläkelaitos voi päättää, että eläke maksetaan eläkkeensaajan puolisolle tai muulle sopivalle henkilölle taikka sosiaalilautakunnalle. Tästä säädetään kansaneläkelain 44 §:ssä.

Kansaneläkelain 43 §:n 1 momentissa säädetään eläkkeen maksamisesta eläkkeensaajan taikka hänen holhoojansa suostumuksella kunnalliselle lautakunnalle tai kuntainliitolle laitostai perhehoidosta perittävien maksujen korvaamiseksi. Käytännössä nämä tilanteet hoidetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:n perusteella, jolloin eläkkeensaajan suostumusta kunnalle maksamiseen ei tarvita. Ilman eläkkeensaajan suostumusta eläke voidaan maksaa kunnalle silloinkin, kun edellä mainitut kansaneläkelain 44 §:n edellytykset täyttyvät.

Kansaneläkelain 43 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen maksamisesta laitokselle, jossa eläkkeensaaja on tai joka on sijoittanut hänet hoitoon muualle. Kansaneläkelain 43 §:n soveltaminen on vähentynyt avohoitopainotteiseen palvelurakenteeseen siirtymisen myötä. Tällä hetkellä kansaneläkettä maksetaan kansaneläkelain 43 §:n perusteella kunnalle vain muutamissa tapauksissa.

Kansaneläkelain 43 §:ään on viittaussäännös perhe-eläkelain 37 §:ssä, eläkkeensaajien asumistukilain 14 §:ssä, rintamasotilaseläkelain 17 §:ssä ja vammaistukilain 8 §:ssä. Kansaneläkelain 44 §:ään on viittaussäännös edellä mainittujen lakien lisäksi kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 14 §:ssä.

Lapseneläke ja lapsen hoitotuki voidaan maksaa kunnalle laitos- tai perhehoidon korvaukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:n perusteella. Nämä etuudet voidaan maksaa kunnalle myös silloin, kun lapsi on lastensuojelun toimenpiteenä kunnan kustannuksella sijoitettu lastenkotiin tai hän saa muita asumispalveluita. Tästä on säännös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 §:ssä.

1.3. Takautuvan eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle

Kansaneläkelaitos voi kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin perusteella myöntää eläkkeen väliaikaisella päätöksellä, jos kansaneläkkeessä tuloksi luettavasta työeläkkeestä tai muusta korvauksesta on valitus vireillä. Jos työeläke tai muu korvaus myönnetään valituksen johdosta takautuen, Kansaneläkelaitoksella on oikeus periä liikaa maksettu eläke takaisin samalta ajalta maksetusta työeläkkeestä tai muusta korvauksesta suoraan sitä maksavalta laitoksesta. Menettelyllä on haluttu turvata eläkkeen hakijalle vähimmäistoimeentulo valituksen käsitelyn aikana. Samalla tavoin myös perhe-eläke, ylimääräinen rintamalisä ja eläkkeensaajan asumistuki voidaan myöntää väliaikaisesti ja periä liikamaksu takaisin muusta etuudesta. Takautumisoikeus on vain niissä tapauksissa, joissa työeläke tai muu korvaus myönnetään valituksen johdosta.

1.4. Lapseneläkkeen määrääminen

Perhe-eläkelain mukaan lapseneläkkeen määrä ei riipu edunjättäjän Suomessa asuman ajan pituudesta. Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheensä jäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, jäljempänä sosiaaliturva-asetus, mukaan lapseneläkkeet maksettiin aikaisemmin yhdessä muiden orvon etuuk-

sien kanssa pääsääntöisesti vain yhdestä jäsenvaltiosta. Jos lapseneläkkeen määrä tässä valtiossa riippui edunjättäjän vakuutusajasta, se maksettiin niin sanottuna teoreettisena määränä, eli sellaisena kuin se olisi ollut, jos edunjättäjän kaikissa jäsenmaissa yhteensä kertynyt vakuutus aika olisi kertynyt kyseisessä valtiossa. Sosiaaliturva-asetus ei siten vaatinut vakuutusajkaan suhteutetun lapseneläkkeen laskemista.

Sosiaaliturva-asetusta muutettiin 1 päivästä syyskuuta 1999 lukien siten, että lapseneläkkeisiin sovelletaan yleensä samoja säännöksiä kuin muihinkin eläkkeisiin. Siten myös lapseneläke määrätään sosiaaliturva-asetuksen 46 artiklan mukaisena pro rata -eläkkeenä. Pro rata -eläke määrätään kyseisen maan vakuutusajan ja kaikkien jäsenmaiden vakuutusajojen summan suhteen perusteella. Edunjättäjän Suomessa asuma aika vaikuttaa siten pro rata -eläkkeen määrään.

Kansaneläkkeet ja perhe-eläkelain mukainen leskeneläke suhteutetaan vakuutetun Suomessa asumaan aikaan. Vanhuuseläke ja 65 vuotta täyttäneen edunjättäjän jälkeen myönnetty leskeneläke maksetaan vähentämättömänä, jos eläkkeenhakija tai edunjättäjä on asunut Suomessa vähintään 40 vuotta. Muut eläkkeet maksetaan vähentämättömänä, jos Suomen vakuutusajaa on vähintään 80 prosenttia huomioon otettavasta ajasta. Siten eläkkeenhakija tai edunjättäjä on voinut asua ulkomailla yhdeksän vuotta tai 20 prosenttia koko huomioon otettavasta ajasta ilman, että eläkettä pienennetään.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Holhouslainsäädännön uudistaminen

Tämän esityksen tavoitteena on muuttaa kansaneläkelain ja eräiden muiden lakien säännöksiä vastaamaan holhouslainsäädännön uudistuksen yhteydessä omaksuttuja periaatteita. Laki holhoustoimesta (442/1999) tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 1999. Samaan aikaan tulevat voimaan hallintomenettelylakiin ja hallintolainkäyttölakiin (586/1996) tehdyt muutokset.

Holhouslainsäädännön uudistamisen tavoitteena on vaihtoehtojen kehittäminen holhottavaksi julistamiselle. Pyrkimyksenä on, ettei kenenkään valtaa määrätä omista asioista rajoiteta enempää kuin on tarpeellista

hänen etujensa suojaamiseksi. Edunvalvojan järjestämiseen ryhdytään vain silloin, kun se on asianomaisen etujen kannalta välttämätöntä.

Samalla muutetaan holhousoikeuden käsitteitä niin, etteivät ne tarpeettomasti leimaisi ihmisiä, jotka tarvitsevat edunvalvontapalveluja. Käsitteistä holhooja, uskottu mies ja holhottava luovutaan. Nämä korvataan käsitteillä edunvalvoja ja päämies.

Alaikäisen edunvalvojana on pääsääntöisesti hänen huoltajansa. Täysi-ikäisen henkilön tueksi voidaan määrätä edunvalvoja. Tällöin kuitenkin täysi-ikäisen kelpoisuus itse määrätä asioistaan säilyy. Jos voidaan ennakoida, että päämies tulee edunvalvojan määräämisestä huolimatta oikeustoimilla vahingoittamaan etujaan, hänen toimintakelpoisuuttaan voidaan rajoittaa. Tuomioistuim voi myös määrätä, että päämiehellä itsellään ei ole lainkaan kelpoisuutta tehdä tiettyjä oikeustoimia tai oikeutta vallita tiettyä omaisuutta. Rajoituksesta huolimatta päämies säilyttää vallintaoikeuden muuhun omaisuuteen ja on kelpoinen tekemään niitä oikeustoimia, joita rajoitus ei koske.

Jos toimintakelpoisuuden rajoittaminen ei riitä turvaamaan asianomaisen etuja, tuomioistuin voi julistaa täysi-ikäisen henkilön vajaavaltaiseksi. Vajaavaltaisia henkilöitä ovat siis tuomioistuimen vajaavaltaiseksi julistamat sekä alaikäiset henkilöt. Heidän taloudellisia ja muita asioitaan hoitaa edunvalvoja.

2.2. Eläkkeen ja muun etuuden hakeminen

Asianosaisen puhevallan käyttämisessä noudatettaisiin eläkettä ja muita etuuksia haettaessa hallintomenettelylain mukaisia periaatteita, ellei muuta säädetä. Muutosta haettaessa tulisivat sovellettaviksi vastaavat hallintolainkäyttölain menettelyperiaatteet.

Kansaneläkettä hakisi edelleen pääsääntöisesti täysi-ikäinen henkilö itse. Jos täysi-ikäiselle on määrätty edunvalvoja rajoittamatta hänen toimintakelpoisuuttaan, sekä päämies että edunvalvoja voisivat hakea eläkettä. Heillä olisi siis rinnakkainen toimivalta eläkkeen hakemisessa. Jos henkilö on julistettu vajaavaltaiseksi tai hänen toimivaltansa on rajoitettu taloudellisten asioiden hoitamissa, eläkkeen hakisi hänen edunvalvojansa.

Alaikäisellä, joka on täyttänyt 15 vuotta, ja hänen huoltajallaan tai muulla edunvalvojal-

la olisi kummallakin hallintomenettelylain 16 §:n perusteella oikeus hakea eläkettä tai muuta etuutta, joka koskee alaikäisen henkilökohtaista etua. Siten 15 vuotta täyttänyt lapsi voisi edelleen hakea esimerkiksi perhe-eläkettä ja 16 vuotta täytettyään kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä tai vammaistukea.

Kansaneläkelain 35 §:n 2 momentin mukaan on ollut mahdollista, että eläkelaitoksen hyväksymä lähiomainen tai muu hakijasta huolehtinut henkilö on voinut hakea eläkettä hänen puolestaan silloin, kun hänelle ei ole määrätty holhoojaa eikä hän itse ole pystynyt huolehtimaan asioistaan sairauden, vanhuudenheikkouden tai muun vastaavan syyn takia. Sosiaalilautakunta on voinut hakea eläkettä samoin edellytyksin.

Holhouslainsäädännön uudistuksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevalle henkilölle määrättäisiin julkisen valvonnan alaisena toimiva edunvalvoja. Jos henkilö ei itse pystyisi asioitaan hoitamaan, esimerkiksi hakemaan eläkettä, edunvalvojan määrääminen voisi olla tarpeen. Silloin kun edunvalvojaa ei vielä ole määrätty, olisi syytä säilyttää lähiomaiselle ja muulle hakijasta huolehtineelle henkilölle mahdollisuus hakea eläkettä, vammaistukea, lapsen hoitotukea tai muuta etuutta, jotta hakemuksen vireille paneminen ei viivästyisi ja näin välttäisi mahdollisilta edunmenetyksiltä. Asianosaiselle itselleen olisi kuitenkin varattava tilaisuus tulla hakemisen yhteydessä kuulluksi, jos se on hänen etunsa vuoksi ilmeisen tarpeellista. Sen sijaan kunnan sosiaalilautakunnan mahdollisuus eläkkeen hakemiseen asianosaisen puolesta ei uuden holhouslainsäädännön voimaan tulon jälkeen olisi enää tarpeen.

2.3. Eläkkeen ja muun etuuden maksaminen

Eläke maksettaisiin pääsääntöisesti eläkkeensaajalle itselleen. Jos eläkkeensaaja on julistettu vajaavaltaiseksi tai hänen toimintakelpoisuuttaan on rajoitettu taloudellisten asioiden hoidossa, eläke maksettaisiin edunvalvojalle.

Alaikäisen lapsen oma kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke maksettaisiin edunvalvojalle tai tämän suostumuksella alaikäiselle itselleen. Kansaneläkelain perusteella määräytyvä työkyvyttömyyseläke ei ole holhoustoimesta annetun lain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettua alaikäisen omalla

työllä ansaitsemaa tai sen sijaan tullutta omaisuutta, josta hän saisi itse määrätä. Tämä vuoksi kansaneläkeasetuksen 59 §, jossa säädetään eläkkeen maksamisesta alaikäiselle eläkkeensaajalle itselleen, tulisi kumota.

Lapsen hoitotuki, jota maksetaan 16 ikävuoteen saakka, maksettaisiin lapsen edunvalvojana toimivalle huoltajalle. Samoin alaikäisen perhe-eläkelain mukainen lapseneläke maksettaisiin hänen edunvalvojana toimivalle huoltajalleen. Edunvalvojan suostuessa 15 vuotta täyttäneen lapseneläke voitaisiin kuitenkin maksaa alaikäiselle itselleen. Edelleen olisi mahdollista maksaa lapseneläke ja lapsen hoitotuki edunvalvojan sijasta henkilölle, jonka huollettavana lapsi tosiasiallisesti on sekä esimerkiksi lapsen huostaanottoilanteissa sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettulle toimielimelle.

Kansaneläkelain 43 §:n säännökset eläkkeen maksamisesta kunnalliselle lautakunnalle tai kuntainliitolle tahi laitokselle laitostai perhehoidosta perittävien kustannusten korvaamiseksi ehdotetaan kumottavaksi. Käytännössä maksaminen kunnalle hoidetaan nykyisin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella.

Kansaneläkelain 44 §:n säännös eläkkeen maksamisesta eläkkeensaajan elämäntapojen, sairauden tai muun sellaisen syyn vuoksi muulle henkilölle tai sosiaalilautakunnalle ehdotetaan myös kumottavaksi. Jos eläkkeensaaja ei tällaisten syiden vuoksi pysty asioitaan hoitamaan, hänelle pitäisi määrätä edunvalvoja hoitamaan hänen eläke- ja mahdollisia muita taloudellisia asioita. Tällä tavalla voitaisiin riittävästi turvata eläkkeen käyttäminen eläkeläisen ja hänen huollettavana olevan omaisensa vastaiseen huoltoon.

2.4. Takautumisoikeuden laajentaminen

Työeläkelaitokset oikaisevat ja tarkistavat takautuvasti työeläkkeitä. Työeläkkeen oikaisuja tehdään vuodessa noin 2 500 kappaletta ja tarkistuksia arviolta saman verran. Näistä suurin osa on sellaisia, joissa työeläkkeen määrä korottuu. Korottuminen aiheuttaa sen, että kansaneläkettä on voitu maksaa liian suurena, jolloin Kansaneläkelaitos joutuu perimään liikaa maksetun eläkkeen takaisin eläkkeensaajalta hallinnollisesti raskaalla takaisinperintämenettelyllä.

Ehdotuksen mukaan eläkelaitokset voisivat oikaista eläkkeensaajan kokonaiseläkkeen siten, että Kansaneläkelaitos voisi periä suo-

raan työeläkelaitokselta työeläkkeen takautuvan oikaisun tai korottavan tarkistuksen aiheuttaman kansaneläkkeen liikamaksun. Menettely helpottaisi ja yksinkertaistaisi liikamaksujen perintää ja näin voitaisiin välttää eläkkeensaajaan kohdistuvalta takaisinperinnältä ja mahdollisilta ulosottotoimenpiteiltä. Eläkkeensaajan kannalta perintätapa olisi vaivaton eikä se vähentäisi hänen vastaista vähimmäistoimeentuloaan.

Takautuva työeläke maksettaisiin Kansaneläkelaitokselle silloin, kun kansaneläkettä on maksettu liikaa samalta ajalta kuin työeläkettä on oikaistu tai korotettu takautuen. Kansaneläkelaitos voisi kuitenkin olla perimättä liikamaksua suoraan työeläkkeestä Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelaitosten yhteisesti sopimissa tilanteissa.

Ehdotuksen mukainen takautumisoikeus koskisi myös lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella maksettua tapaturmaeläkettä ja elinkorkoa sekä liikennevakuutusta koskevien lakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä ja ansionmenetyskorvausta samoin kuin tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaan maksettavia edellä mainittuja etuuksia. Kansaneläkelaitoksella olisi takautumisoikeus myös työeläkelakien ja muiden edellä mainittujen lakien mukaiseen perhe-eläkkeeseen ja huoltoeläkkeeseen, jonka määrä oikaisu- tai tarkistus päätöksen vuoksi korottuu.

Menettelyä sovellettaisiin vain kansaneläkelain perusteella maksettavaan eläkkeeseen ja rintamasotilaseläkelain mukaiseen ylimääräiseen rintamalisään.

2.5. Lapseneläkkeen määrääminen

Lapseneläke ei ole voimassa olevan perhe-eläkelain mukaan edunjättäjän Suomessa asumaan aikaan suhteutettu. Jos lapseneläke kuitenkin sosiaaliturva-asetuksen mukaan on laskettava edunjättäjän vakuutusaikaan suhteutettuna, vaikuttaa aivan lyhytkin ulkomailla asuminen eläkkeen määrään toisin kuin kansan- tai leskeneläkkeessä. Täysi lapseneläke vaatisi, että edunjättäjä olisi asunut Suomessa koko huomioon otettavan ajan. Edunjättäjän ulkomailla olo vaikuttaisi lapseneläkkeisiin huomattavasti voimakkaammin kuin leskeneläkkeisiin. Perhe-eläkkeensaajien olisi vaikea ymmärtää, että täyteen

leskeneläkkeeseen riittäisi lyhyempi edunjättäjän vakuutusaika kuin täysimääräiseen lapseneläkkeeseen ja että eläkkeen suhteutuskertoimen olisi saman edunjättäjän jälkeen maksettavassa leskeneläkkeessä ja lapseneläkkeessä erisuuruinen.

Tavoitteena on, että edunjättäjän ulkomailta asuminen vaikuttaa lapseneläkkeeseen ja leskeneläkkeeseen samalla tavoin. Tästä syystä perhe-eläkelakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että jos lapseneläke on sosiaaliturva-asetuksen mukaan suhteutettava edunjättäjän vakuutusaikaan, suhteutuskertoimen lasketaan samoin kuin leskeneläkkeessä.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia. Kansaneläkelain 44 §:n kumoaminen lisänee jossain määrin edunvalvojen määräämistarvetta. Edunvalvojan palkkio maksetaan päämiehen varoista. Asumisaikaan suhteutettavia lapseneläkkeitä on arvioitu olevan vuosittain noin 200. Kansaneläkelaitoksen takautumisoikeuden laajentaminen nopeuttaisi perintää ja vähentäisi perintäkustannuksia, koska liikamaksujen perintä hoidettaisiin eläkelaitosten välillä. Takautumisoikeuden piiriin tulisi arviolta noin 2 000 tapausta vuodessa.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Valmisteluun ovat osallistuneet myös Kansaneläkelaitos ja Eläketurvakeskus. Valmistelun yhteydessä on kuultu Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa, Liikennevakuutuskeskusta ja Suomen Kuntaliittoa. Kuntaliitto on lausunnossaan katsonut, että kansaneläkelain 44 §:n kumoamisesta tulisi pidättäytyä.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnalle on annettu hallituksen esitys yksityisten alojen työeläkelainsäädännön ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta sekä hallituksen esitys laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta. Esitykset sisältävät uudistetusta holhouslainsäädännöstä aiheutuvat muutokset työeläkelainsäädäntöön ja tapaturmavakuutusjärjestelmään. Esityksissä on ehdotettua kansaneläkelain 45 §:n 3 momenttia vastaavat ehdotukset Kansaneläkelaitoksen takautumisoikeuden laajentamisesta. Esityksissä ehdotetaan myös kumottaviksi kansaneläkelain 44 §:ää vastaavat säännökset.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Kansaneläkelaki

35 §. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että vain hakijan lähiomainen tai muu hänestä huolehtinut henkilö voisi hakea eläkettä tai hakea muutosta hänen puolestaan. Sen sijaan sosiaalilautakunta ei voisi enää toimia hakijan puolesta, vaan tällöin hakijalle tulisi määrätä holhoustoimesta annetun lain mukainen edunvalvoja.

43 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Pykälän 1 momentin mukaiset tilanteet, joissa eläkettä voidaan maksaa laitostai perhehoidosta perittävien maksujen korvaamiseksi kunnalle tai kuntayhtymälle, hoidetaan jo

nykyisin käytännössä useimmiten sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain perusteella. Mainitussa laissa on vastaavansisältöinen säännös eläkkeen maksamisesta kunnalle.

Pykälän 2 momentti sisältää säännöksen eläkkeen maksamisesta laitokselle, jossa eläkkeensaaja on tai joka on sijoittanut eläkkeensaajan muualle hoitoon. Tilanteet, joissa eläke tulisi maksettavaksi laitokselle, ovat vähentyneet merkittävästi avohoitopainotteeseen palvelurakenteeseen siirtymisen myötä. Lisäksi laitokset, joille eläkkeen maksaminen voi tulla kyseeseen, ovat yleensä kunnan tai kuntayhtymän laitoksia tai sellaisia yksityisiä laitoksia, joissa eläkkeensaaja on kunnan kustantamana. Tällöin eläkkeen maksa-

minen voidaan hoitaa myös asiakasmaksulain perusteella.

43 a §. Pykälän 2 momenttiin, jossa säädetään oikeudesta takautuvasti maksettavaan eläkkeeseen, ehdotetaan lähinnä teknisenä muutoksena lisättäväksi maininta työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaisesta koulutustuesta ja työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaisesta koulutuspäivärahasta.

44 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Eläke maksettaisiin edunvalvojalle, jos sen maksamista eläkkeensaajalle itselleen ei voida pitää tarkoituksenmukaisena esimerkiksi hänen elämäntapojensa vuoksi. Eläkkeensaaja tulisi tarpeen mukaan julistaa vajaavaltaiseksi taikka hänen toimintakelpoisuuttaan tulisi rajoittaa eläkettä ja mahdollisesti muita taloudellisia asioita koskeissa asioissa ja hänelle tulisi määrätä edunvalvoja, jolle eläke maksettaisiin.

45 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi.

Uudessa 3 momentissa ehdotetaan Kansaneläkelaitoksen takautumisoikeutta laajennettavaksi. Työeläkelaitoksen oikaistessa takautuvasti eläkkeen määrää eläkkeensaajan eduksi Kansaneläkelaitos voisi periä samalta ajalta liikaa maksetun kansaneläkkeen määrän suoraan eläkkeen oikaisevalta työeläkelaitokselta. Takautumisoikeus koskisi myös tapauksia, joissa työeläkettä tarkistetaan ja eläkkeen määrä korottuu tarkistuksen johdosta. Tällainen tilanne on muun muassa osaeläkkeen muuttuminen täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Kansaneläkelaitos voisi olla perimättä liikamaksua työeläkkeestä, jos eläkkeen korotus on vähäinen.

Takautumisoikeus koskisi työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläke- ja eläkeohjesääntöjen mukaisia eläkkeitä. Takautumisoikeus koskisi lisäksi lakisääteisen tapaturmavakuutuksen perusteella maksettua tapaturmaeläkettä ja elin-korkoa sekä liikennevakuutusta koskevien lakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä ja ansionmenetyskorvausta samoin kuin tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain mukaan maksettavia edellä mainittuja etuuksia. Sama koskisi myös perhe-eläkkeitä ja huoltoeläkkeitä.

1.2. Perhe-eläkelaki

28 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Uudessa 5 momentissa säädetäisiin, että jos lapseneläke on Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen (sosiaaliturva-asetuksen) perusteella määrättävä edunjättäjän Suomessa asumaan aikaan suhteutettuna, suhteutuskerroin määrätään 15 g §:ssä säädetyllä tavalla eli samoin kuin leskeneläkkeen suhteutuskerroin.

30 §. Pykälään lisättäisiin selkeyden vuoksi maininta työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain mukaisesta koulutuspäivärahasta.

35 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan holhooja-sanon korvaamista uuden holhouslain säädännön tarkoittamalla edunvalvojalla. Edelleen olisi tarkoituksenmukaista, että lapseneläke voitaisiin maksaa henkilölle, joka tosiasiallisesti hoitaa lapsen asioita ja mahdollisesti asuu lapsen kanssa. Ennen eläkkeen maksamista muulle kuin edunvalvojalle tai lapselle itselleen kansaneläkelaitoksen olisi kuultava sosiaalihuoltolain 6 §:ssä mainittua toimielintä.

Pykälän 2 momentin mukaan lapseneläke voitaisiin edelleen maksaa sosiaalihuoltolain 6 §:n mukaiselle toimielimelle silloin, kun maksamista huoltajalle ei sairauden, elämäntapojen tai muun sellaisen syyn vuoksi voida pitää tarkoituksenmukaisena. Mahdollisuus lapseneläkkeen maksamiseen kunnan toimielimelle olisi tarpeen esimerkiksi silloin, kun lapsella ei ole lainkaan huoltajaa tai kun lapsen huostaanottomenettely on kesken ja lapselle ei tällaisessa tilanteessa ole vielä määrätty edunvalvojaa.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan sanan holhooja korvaamista sanalla edunvalvoja. Voimassa olevan lain mukaan lapseneläke on voitu maksaa 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen holhoojan suostumuksella ja erityisestä syystä ilman holhoojan suostumustakin. Ehdotuksen mukaan lapseneläkkeen maksaminen 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen edellyttäisi aina lapsen huoltajan tai muun edunvalvojan suostumusta.

37 §. Pykälän 1 momentissa olevaa viittausta kansaneläkelain 45 §:ään täsmennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaukset 45 §:n 1—2 ja 4 momenttiin. Viittaukset kumottaviksi ehdotettuihin kansaneläkelain 43 ja 44 §:ään poistettaisiin.

1.3. Eläkkeensaajien asumistukilaki

14 §. Pykälän 1 momentissa olevaa viittausta kansaneläkelain 45 §:ään täsmennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin viittaukset 45 §:n 1—2 ja 4 momenttiin. Viittaukset kansaneläkelain 43 ja 44 §:ään poistettaisiin.

1.4. Rintamasotilaseläkelaki

17 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kansaneläkelain 43 ja 44 §:ään poistettaisiin.

1.5. Laki lapsen hoitotuesta

8 §. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi. Sana holhooja korvattaisiin sanalla edunvalvoja ja sana sosiaalilautakunta korvattaisiin ilmaisulla sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettu toimielin.

9 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi kansaneläkelain 45 §:n viittauksen osalta siten, että pykälää sovellettaisiin lapsen hoitotukeen vain 1 ja 4 momentin osalta. Täsmennys vastaisi nykyistä käytäntöä. Lisäksi poistettaisiin viittaukset aikaisemmin kumottuihin kansaneläkelain 83 a ja 87 §:ään.

1.6. Vammaistukilaki

8 §. Viittauspykälää täsmennettäisiin siten, että kansaneläkelain 45 §:ää sovellettaisiin vammaistukeen vain 1 ja 4 momentin osalta, mikä vastaisi nykyistä käytäntöä. Viittaukset kumottaviksi ehdotettuihin kansaneläkelain 43 ja 44 §:ään ja aikaisemmin kumottuun 83 a §:ään poistettaisiin.

1.7. Laki kansaneläkelaitoksen järjestämisestä kuntoutuksesta

14 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset kansaneläkelain

44 §:ään ja aikaisemmin kumottuun 83 a §:ään poistettaisiin. Samalla poistettaisiin tarpeettomana viittaus kansaneläkelain 92 §:ään. Kansaneläkelain 45 §:ää sovellettaisiin vain 1 ja 4 momentin osalta.

2. Tarkemmat säännökset

Holhouslainsäädännön uudistamiseen liittyen tulisi kumota kansaneläkeasetuksen 59 §, jossa säädetään eläkkeen maksamisesta alaikäiselle itselleen. Lisäksi kansaneläkeasetukseen ja kuntoutusraha-asetukseen (893/1991) on tarpeen tehdä teknisiä muutoksia.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 2000. Perhe-eläkelain 28 §:n 5 momenttia voitaisiin kuitenkin soveltaa 1 päivästä syyskuuta 1999 alkaen.

Jos eläkkeensaajan eläke, rintamalisä, ylimääräinen rintamalisä tai asumistuki maksetaan lain tullessa voimaan huoltajalle, holhoojalle tai uskotulle miehelle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä mainitulle taholle, eläkkeen tai etuuden maksamista tälle jatketaan, kunnes eläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläke tai etuus. Myös eläkkeen tai etuuden maksaminen asianosaiselle itselleen voi tulla kyseeseen.

Lapseneläkkeen maksamista 15 vuotta täyttäneelle lapselle jatketaan lain voimaantullessa siihen saakka, kunnes lapsen edunvalvoja ilmoittaa kansaneläkelaitokselle, ettei hyväksy eläkkeen maksamista lapselle itselleen.

Kansaneläkelain 45 §:n 3 momenttia sovellettaisiin eläkkeeseen tai etuuteen, jonka oikaisusta tai tarkistuksesta on annettu päätös tämän lain voimaan tultua.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kansaneläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 43 ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 § laeissa 572/1982 ja 567/1993 ja 44 § mainitussa laissa 572/1982, *muutetaan* 35 §:n 2 momentti ja 43 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 43 a §:n 2 momentti laissa 1548/1993, sekä

lisätään 45 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 886/1994, 1487/1995 ja 979/1996, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

35 §

Jos henkilö sairauden, vanhuudenheikkouden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä tai muutoin huolehtimaan eläkettä koskevista eduistaan ja oikeuksistaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi eläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut hänestä, hänen puolestaan käyttää puhevaltaa eläke-etua koskevassa asiassa.

43 a §

Jos henkilö on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea, työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta on takautuvasti maksettava eläke suoritettava työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen,

koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

45 §

Jos kansaneläkettä on maksettu samalta ajalta, jolta työeläkelaitos oikaisee tai tarkistaa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön mukaisen eläkkeen määrän, kansaneläkelaitos voi periä takautuvasti suoritettavan eläkkeen työeläkelaitokselta siltä osin kuin se vastaa liikaa maksettua kansaneläkettä. Sama koskee 26 §:n 1 momentin 2, 3 ja 3 a kohdassa tarkoitettuja eläkkeitä ja etuuksia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos eläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, eläkkeen maksamista tälle jatketaan, kunnes eläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan eläke.

Tämän lain 45 §:n 3 momenttia sovelletaan eläkkeeseen tai etuuteen, jonka oikaisusta tai tarkistuksesta annetaan päätös tämän lain tultua voimaan.

2.

Laki**perhe-eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 35 § ja 37 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 35 § laissa 104/1990 ja 37 §:n 1 momentti laissa 982/1996, sekä

lisätään 28 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 104/1990 ja laeissa 947/1992 ja 916/1998, uusi 5 momentti, sekä 30 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 104/1990, 982/1996 ja 916/1998, uusi 4 a kohta, seuraavasti:

28 §

Jos lapseneläke Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella on laskettava edunjättäjän Suomessa asumaan aikaan suhteutettuna, suhteutuskerroin määrätään 15 g §:ssä säädetyllä tavalla.

30 §

Leskeneläkkeen täydennysmäärä määräytyy 15 b, 15 d ja 15 f §:n mukaan. Eläkkeensaajan työtulosta otetaan kuitenkin vuosituloa määrättäessä huomioon vain 60 prosenttia. Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilataloudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitetussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös

4 a) työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukainen koulutuspäiväraha;

35 §

Jos alaikäinen lapsi ei ole edunvalvojan sa huollettavana, eläke voidaan maksaa sille, jonka huollettavana lapsi on. Ennen eläkkeen maksamista kansaneläkelaitoksen on kuultava sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielintä.

Lapseneläke voidaan maksaa 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, jos sen maksamista eläkkeen nostamiseen oikeutetulle

ei erityisistä syistä voida pitää tarkoituksenmukaisena. Eläke voidaan tällöin toimielimen suostumuksella maksaa myös muulle henkilölle.

Eläke voidaan maksaa 15 vuotta täytäneelle lapselle itselleen, jos edunvalvoja siihen suostuu.

37 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 b ja 40—42 §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä säädetään. Jos lapseneläkkeen saaja ei ole ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa kansaneläkelain 41 §:ssä edellytettyä 10 vuoden aikaa, eläke voidaan ulkomailla asumisen estämättä maksaa, jos lapsen huoltaja täyttää asumisaika-vaatimuksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000. Lain 28 §:n 5 momenttia voidaan kuitenkin soveltaa 1 päivästä syyskuuta 1999.

Jos eläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, eläkkeen maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan eläke.

Jos lapseneläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen, eläkkeen maksamista lap-

selle itselleen jatketaan, kunnes lapsen edunvalvoja ilmoittaa kansaneläkelaitokselle, ettei hän siihen suostu.

3.

Laki

eläkkeensaajien asumistukilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978) 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 981/1996, seuraavasti:

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42 ja 43 a §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46, 67, 69, 74 b, 74 c ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa, 80—83 ja 84—86 §:ssä, 88 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 88 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos asumistuki tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, asumistuen maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan asumistuki.

4.

Laki

rintamasotilaseläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain (119/1977) 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 281/1999, seuraavasti:

17 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 45, 46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin an-

netussa laissa (348/1956) säädetään. Ylimääräistä rintamalisää määrättäessä noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 26 §:n 7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos etuus tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43

tai 44 §:ssä tarkoitettulle, etuuden maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa etuus.

5.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/1969) 8 ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 9 § laissa 891/1994, seuraavasti:

8 §

Jos lapsi ei ole edunvalvojansa huollettavana, kansaneläkelaitos voi sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielintä kuultuaan päättää, että hoitotuki maksetaan sille, jonka huollossa lapsi on. Jos hoitotuen maksamista sen nostamiseen oikeutetulle henkilölle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, kansaneläkelaitos voi päättää, että hoitotuki maksetaan toimielimelle tai sen suostumuksella sopivalle henkilölle.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—39, 39 b ja 40 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

6.

Laki

vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/1988) 8 §, sellaisena kuin se on laissa 918/1998, seuraavasti:

8 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 1 d, 35—39, 39 b, 40 ja 42 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 67, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä

80—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

7.

Laki

kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (610/1991) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 333/1997, seuraavasti:

14 §

Toiminnan järjestäminen

momentissa, 46, 59, 63, 81—83, 84—86, 88
ja 89 §:ssä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—37 ja 40 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2000.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri *Maija Perho*

1.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain (347/1956) 43 ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 § laeissa 572/1982 ja 567/1993 ja 44 § mainitussa laissa 572/1982, *muutetaan* 35 §:n 2 momentti ja 43 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 43 a §:n 2 momentti laissa 1548/1993, sekä *lisätään* 45 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 886/1994, 1487/1995 ja 979/1996, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

Jos vakuutettu sairauden, vanhuudenheikkouden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä tahi muutoin huolehtimaan eläkettä koskevista eduistaan ja oikeuksistaan eikä vakuutetulla ole holhoojaa, voi eläkelaitoksen hyväksymä vakuutetun lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut vakuutetusta, sekä vakuutetun asuinkunnan sosiaalilautakunta vakuutetun edunvalvojana käyttää hänen puhevaltaansa eläke-etua koskevassa asiassa.

Jos *henkilö* sairauden, vanhuudenheikkouden tai muun sellaisen syyn takia ei pysty itse hakemaan eläkettä tai muutoin huolehtimaan eläkettä koskevista eduistaan ja oikeuksistaan eikä *hänellä* ole *edunvalvojaa*, voi eläkelaitoksen hyväksymä *henkilön* lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti on huolehtinut *hänestä*, *hänen puolestaan* käyttää *puhevaltaa* eläke-etua koskevassa asiassa.

43 §

Eläkkeensaajan ollessa laitoshoidossa tai sijoitettuna yksityiskotihoitoon, eläke voidaan maksaa eläkkeensaajan tai hänen holhoojansa suostumuksella taikka jos eläkkeen maksamista eläkkeensaajalle itselleen ei voida 44 §:n 1 momentissa mainitusta syystä pitää tarkoitustaan vastaavana, tällaisen hoidon ajalta siitä perittävien maksujen korvaamista varten sille kunnalliselle lautakunnalle tai kuntainliitolle, jonka alainen laitos on tai joka on sijoittanut eläkkeensaajan edellä

(kumotaan)

43 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mainittuun hoitoon.

Edellä 1 momentissa mainituin edellytyksin voidaan eläke maksaa myös sille laitokselle, jossa eläkkeensaaja on tai joka on sijoittanut eläkkeensaajan muualle hoitoon. Yksityisen ylläpitämälle laitokselle eläke voidaan maksaa vain, jos eläkkeensaajan on sijoittanut sinne 1 momentissa mainittu viranomainen tai valtion, kunnan tai kuntainliiton omistama laitos, joka antaa maksamiin suostumuksen.

Edellä 1 tai 2 momentin perusteella maksettusta eläkkeestä saadaan pidättää vain sen kuukauden aikana annettavasta hoidosta määrätty maksu, jolta eläke-erä suoritetaan.

43 a §

Jos vakuutettu on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta takautuvasti maksettava eläke suoritettava työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrää.

43 a §

Jos henkilö on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea, työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta on takautuvasti maksettava eläke suoritettava työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

44 §

Jos eläkkeen maksamista eläkkeensaajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty holhoojaa, eläkelaitos voi päättää, että eläke maksetaan eläkkeensaajan ja hänen 42 §:ssä tarkoitettujen omaistensa huoltoon käytettäväksi eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalilautakunnalle tai vastaanottajaksi esitetyn suostumuksella, sen jälkeen kun sosiaalilautakunta on kuultu, eläkkeensaajan puolisolle tai muulle sopivalle henkilölle.

Edellä 1 momentin perusteella maksettavaa

44 §

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

eläkettä saa käyttää annetun huoltoavun korvaamiseen vain sikäli kuin kysymys on huoltoapulain 34 §:n tarkoittamasta ennakosta. Muutoinkaan ei näin maksettua eläkettä ilman painavia syitä vastoin eläkkeensaajan tahtoa saa käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan huoltoon, jolta eläke-erä on suoritettu. Eläkkeensaajan ollessa 43 §:n tarkoittamassa hoidossa, on 1 momentin nojalla nostetun eläkkeen käyttämisestä laitoshoitomaksujen korvaamiseen voimassa, mitä 43 §:n 3 momentissa on säädetty.

Esityksen eläkkeen maksamisesta 1 momentin mukaisesti muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen voi tehdä eläkkeensaaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa tai se, joka on pääasiallisesti huolehtinut hänestä, sosiaalilautakunta taikka kansaneläkelaitoksen paikallistoimisto.

45 §

Jos kansaneläkettä on maksettu samalta ajalta, jolta työeläkelaitos oikaisee tai tarkistaa työntekijään eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain, eläkesäännön tai eläkeohjesäännön mukaisen eläkkeen määrän, kansaneläkelaitos voi periä takautuvasti suoritettavan eläkkeen työeläkelaitokselta siltä osin kuin se vastaa liikaa maksettua kansaneläkettä. Sama koskee 26 §:n 1 momentin 2, 3 ja 3 a kohdassa tarkoitettuja eläkkeitä ja etuuksia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos eläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, eläkkeen maksamista tälle jatketaan, kunnes eläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan eläke.

Tämän lain 45 §:n 3 momenttia sovelletaan eläkkeeseen tai etuuteen, jonka oikaisusta tai tarkistuksesta annetaan päätös tämän lain tultua voimaan.

2.

Laki**perhe-eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 17 päivänä tammikuuta 1969 annetun perhe-eläkelain (38/1969) 35 § ja 37 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 35 § laissa 104/1990 ja 37 §:n 1 momentti laissa 982/1996, sekä

lisätään 28 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 104/1990 ja laeissa 947/1992 ja 916/1998, uusi 5 momentti, sekä 30 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 104/1990, 982/1996 ja 916/1998, uusi 4 a kohta, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

Jos lapseneläke Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella on laskettava edunjäntäjän Suomessa asumaan aikaan suhteutettuna, suhteutuskerroin määrätään 15 g §:ssä säädetyllä tavalla.

30 §

Leskeneläkkeen täydennysmäärä määräytyy 15 b, 15 d ja 15 f §:n mukaan. Eläkkeensaajan työtulosta otetaan kuitenkin vuosituloa määrättäessä huomioon vain 60 prosenttia. Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilataloudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitettussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös

30 §

Leskeneläkkeen täydennysmäärä määräytyy 15 b, 15 d ja 15 f §:n mukaan. Eläkkeensaajan työtulosta otetaan kuitenkin vuosituloa määrättäessä huomioon vain 60 prosenttia. Työtuloksi katsotaan palkkatulo sekä se osa liike- ja ammattitulosta tai maatilataloudesta taikka muusta ansiotoiminnasta saadusta tulosta, jota on pidettävä kohtuullisena korvauksena edellä tarkoitettussa ansiotoiminnassa suoritetusta työstä. Työtuloksi katsotaan myös

4 a) työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukainen koulutuspäiväraha;

35 §

Jos alaikäinen lapsi ei ole holhoojansa huollettavana, eläke voidaan maksaa henkilölle, jonka huollettavana lapsi on. Ennen

35 §

Jos alaikäinen lapsi ei ole edunvalvoijansa huollettavana, eläke voidaan maksaa sille, jonka huollettavana lapsi on. Ennen eläk-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

eläkkeen maksamista kansaneläkelaitoksen on kuultava sosiaalilautakuntaa.

Lapseneläke voidaan maksaa sosiaalilautakunnalle, jos sen maksamista eläkkeen nostamiseen oikeutetulle henkilölle ei voida pitää erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena. Eläke voidaan tällöin sosiaalilautakunnan suostumuksella maksaa myös muulle henkilölle.

Eläke voidaan maksaa 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen, jos holhooja siihen suostuu. *Eläke voidaan maksaa lapselle itselleen myös ilman holhoojan suostumusta, jos siihen on erityisiä syitä.*

37 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 b, 40—42, 43, 44—46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä säädetään. Jos lapseneläkkeen saaja ei ole ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa kansaneläkelain 41 §:ssä edellytettyä 10 vuoden aikaa, eläke voidaan ulkomailla asumisen estämättä maksaa, jos lapsen huoltaja täyttää asumisvaatimuksen.

keen maksamista kansaneläkelaitoksen on kuultava *sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielintä.*

Lapseneläke voidaan maksaa *1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle*, jos sen maksamista eläkkeen nostamiseen oikeutetulle ei erityisistä syistä voida pitää tarkoituksenmukaisena. Eläke voidaan tällöin *toimielimen* suostumuksella maksaa myös muulle henkilölle.

Eläke voidaan maksaa 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen, jos *edunvalvoja* siihen suostuu.

37 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 b ja 40—42 §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä säädetään. Jos lapseneläkkeen saaja ei ole ennen eläkkeen alkamista asunut Suomessa kansaneläkelain 41 §:ssä edellytettyä 10 vuoden aikaa, eläke voidaan ulkomailla asumisen estämättä maksaa, jos lapsen huoltaja täyttää asumisaika-vaatimuksen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000. Lain 28 §:n 5 momenttia voidaan kuitenkin soveltaa 1 päivästä syyskuuta 1999.

Jos eläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, eläkkeen maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan eläke.

Jos lapseneläke tämän lain tullessa voimaan maksetaan 15 vuotta täyttäneelle lapselle itselleen, eläkkeen maksamista lapselle itselleen jatketaan, kunnes lapsen edunvalvoja ilmoittaa kansaneläkelaitokselle, ettei hän siihen suostu.

3.

Laki**eläkkeensaajien asumistukilain 14 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetun eläkkeensaajien asumistukilain (591/1978)
 14 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 981/1996, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a, 44—46, 67, 69, 74 b, 74 c ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa, 80—83 ja 84—86 §:ssä, 88 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 88 a §:ssä säädetään.

14 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42 ja 43 a §:ssä, 45 §:n 1, 2 ja 4 momentissa, 46, 67, 69, 74 b, 74 c ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa, 80—83 ja 84—86 §:ssä, 88 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 88 a §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Jos asumistuki tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitetulle, asumistuen maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa eläkkeensaajan asumistuki.

4.

Laki

rintamasotilaseläkelain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1977 annetun rintamasotilaseläkelain (119/1977) 17 §:n
 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 281/1999, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

17 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä säädetään kansaneläkelain 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 43, 44—46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956). Ylimääräistä rintamalisää määrättäessä noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 26 §:n 7 momentissa säädetään.

Ehdotus

17 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 45, 46, 67, 69, 73, 73 a, 73 b, 74, 74 b, 74 c, 75, 79—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään. Ylimääräistä rintamalisää määrättäessä noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 26 §:n 7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Jos etuus tämän lain tullessa voimaan maksetaan holhoojalle, uskotulle miehelle tai huoltajalle taikka muulle kansaneläkelain 43 tai 44 §:ssä tarkoitettulle, etuuden maksamista tälle jatketaan, kunnes kansaneläkeläitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta tai tahosta, jolla on oikeus nostaa etuus.

5.

Laki

lapsen hoitotuesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lapsen hoitotuesta 4 päivänä heinäkuuta 1969 annetun lain (444/1969) 8 ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 9 § laissa 891/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Jos lapsi ei ole holhoojansa huollettavana, kansaneläkelaitos voi sosiaalilautakuntaa kuultuaan päättää, että hoitotuki maksetaan henkilölle, jonka huollossa lapsi on. Jos hoitotuen maksamista sen nostamiseen oikeutetulle henkilölle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, kansaneläkelaitos voi päättää, että hoitotuki maksetaan sosiaalilautakunnalle tai sosiaalilautakunnan suostumuksella sopivalle henkilölle.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—39, 39 b, 40, 45, 46, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 83 a, 84—88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/56) säädetään.

8 §

Jos lapsi ei ole *edunvalvojansa* huollettavana, kansaneläkelaitos voi *sosiaalihuoltolain 6 §:ssä tarkoitettua toimielintä* kuultuaan päättää, että hoitotuki maksetaan *sille*, jonka huollossa lapsi on. Jos hoitotuen maksamista sen nostamiseen oikeutetulle henkilölle ei erityisestä syystä voida pitää tarkoituksenmukaisena, kansaneläkelaitos voi päättää, että hoitotuki maksetaan *toimielimelle* tai *sen* suostumuksella sopivalle henkilölle.

9 §

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—39, 39 b ja 40 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin *annetussa* laissa (348/1956) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

6.

Laki

vammaistukilain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 5 päivänä helmikuuta 1988 annetun vammaistukilain (124/1988) 8 §, sellaisena
 kuin se on laissa 918/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §
 Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 1 d, 35—39, 39 b, 40, 42, 43, 44—46, 67, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 83 a, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään.

Ehdotus

8 §
 Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 1 d, 35—39, 39 b, 40 ja 42 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 67, 69 ja 75 §:ssä, 79 §:n 1 ja 4 momentissa sekä 80—83, 84—86, 88 ja 88 a §:ssä sekä kansaneläkelaisissa säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (348/1956) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

7.

Laki

kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (610/1991) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 333/1997, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Toiminnan järjestäminen

Toiminnan järjestäminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—37, 40, 44—46, 59, 63, 81—86, 88, 89 ja 92 §:ssä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, noudatetaan soveltuvin osin lisäksi, mitä kansaneläkelain 35—37 ja 40 §:ssä, 45 §:n 1 ja 4 momentissa, 46, 59, 63, 81—83, 84—86, 88 ja 89 §:ssä säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2000.*
